

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
MEKÂNSAL PLANLAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

AYDIN-MUĞLA-DENİZLİ PLANLAMA BÖLGESİ 1/100.000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE
DÜZENİ PLANI DEĞİŞİKLİĞİ GEREKÇE RAPORU

Danıştay Altıncı Dairesinin 15/06/2020 tarihli, E:2020/1449, K:2020/5369 sayılı kararı ile ÇDP'nin "8.22. Enerji Üretim Alanları ve Enerji İletim Tesisleri" hükmü iptal edilmiş ve iptal kararında;

"Ölçeği gereği leke plan niteliğinde bulunan dava konusu Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı, koruma-kullanma dengesinin sağlanması için alt ölçekli plan kararlarına esas olacak yapılaşma şartlarını ortaya koyan, genel arazi kullanım kararlarının üretildiği bir plan olup, bilirkişi raporundaki tespitler de göz önünde bulundurulduğunda, bölgesel ya da bazı durumlarda ülke düzeyinde etkileri olan enerji üretim alanlarının üst ölçekli çevre düzeni planı kapsamında değerlendirilmesi ve planda bu hususlara yönelik alt ölçekli planları yönlendirecek temel ilke ve politikaları içeren hükümlerin bulunması gerektiği açıktır. Uyuşmazlık konusu plan hükmünde ise, enerji üretim alanları dava konusu çevre düzeni planı kapsamı dışında bırakılarak, bu kullanımların, ilgili kurum ve kuruluşlardan alınan izinler ve/veya Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunca verilecek lisans kapsamında, TC. Çevre ve Orman Bakanlığının uygun görüşünün alınması kaydı ile alt ölçekli planlar ile belirlenmesi ve bu doğrultuda uygulamaya geçilmesi öngörülmüştür. Bu durumda, bölgesel, hatta ülkesel düzeyde etkileri olan enerji üretim alanlarına ilişkin kararların, koruma-kullanma dengesinin sağlanması amacıyla korunması gereken alanlara ilişkin politika ve stratejileri belirleyen üst ölçekli plan niteliğindeki çevre düzeni planı kapsamında değerlendirilmeksizin, alt ölçekli planlara bırakılmasını öngören dava konusu plan hükmünde, şehircilik ilkeleri ve planlama esaslarına uyarlık bulunmamaktadır. Öte yandan, Dairemizce, bakılan uyuşmazlıkta 7.44 sayılı plan hükmünün plan esnekliği ve dinamizminin sağlanması açısından önemli olmasına karşın genel bir madde olduğu, plan değişikliği gerektiren hususların, mutlaka plana işlenmesinin gerekmesi nedeniyle plan hükümlerinin, hangi yatırım kararlarının çevre düzeni planında değişiklik gerektireceği, hangilerinin gerektirmediği konusunda net bir düzenleme yapılarak, çerçeve çizilecek şekilde yeniden oluşturulması gerektiği gerekçesiyle iptaline karar verilmiş olması nedeniyle benzer nitelikte düzenleme getiren 8.30.1 sayılı plan hükmünde de belirtilen nedenlerle mevzuata uyarlık görülmemiştir." gerekçesine yer verilmiştir." ifadesi yer almıştır.

Bu çerçevede ÇDP'nin "8.22. Enerji Üretim Alanları ve Enerji İletim Tesisleri" hükmü Danıştay Altıncı Dairesinin 15/06/2020 tarihli, E:2020/1449, K:2020/5369 sayılı kararına uygun olarak yeniden düzenlenerek Bakanlığımızca 03/12/2020 tarihinde onaylanmıştır. Bununla birlikte Davacı Bodrum Belediye Başkanlığı tarafından, 03/12/2020 tarihli işlemle onaylanan Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planının (ÇDP) "8.22. Enerji

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI MEKÂNSAL PLANLAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Üretim Alanları ve Enerji İletim Tesisleri" başlıklı plan hükmünün yeniden düzenlenmesine ilişkin çevre düzeni planı değişikliğinin yürütmesinin durdurulması ve iptali talebi ile Danıştay 6.Dairesi'nin 2021/2376 esasına kayden Bakanlığımız aleyhine açılan davada 30/06/2021 tarihli kararı ile "yürütmenin durdurulmasına" karar verilmiştir. 30/06/2021 tarihli kararın incelenmesinde özetle;

"ÇDP Değişikliği ile yeniden düzenlenen 8.22 sayılı plan hükmünde, 15/06/2020 tarihli, E:2020/1449, K:2020/5369 sayılı Daire Kararına uygun olarak çevre düzeni planı kapsamında yer alan alanlarda yapılacak enerji üretim alanları için öncelikle çevre düzeni planında değişiklik yapılmasının öngörülmesi gerekirken yine alt ölçekli imar planları ile bu tesislerin yapılabilmesine imkân tanındığı; her ne kadar bu yeni plan hükmünde, enerji üretim alanlarına ilişkin imar planları yapılırken uyulması gereken birçok ilke ve strateji öngörülmüş ve onaylanan imar planlarının veri tabanına işlenmek üzere Bakanlığa gönderileceği belirtilmişse de; bu tesislerin çevre düzeni planında değişiklik yapılmaksızın alt ölçekli imar planları ile yapılabilmesine imkân tanınmasının Daire kararına aykırılık teşkil ettiği belirtilmiştir.

Verilen yürütmenin durdurulması kararına karşı Bakanlığımızca yapılan itiraz sonrasında Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 23.12.2021 tarihli kararı ile *"ÇED Yönetmeliği'nde, Çevresel Etki Değerlendirmesinin sadece HES projeleri için değil diğer yenilenebilir enerji tesisleri ve hatta belli bir uzunluktaki enerji iletim hatları için de bir zorunluluk olarak öngörüldüğü halde, dava konusu çevre düzeni planı değişikliğiyle, bu ayrımın, yalnızca HES projeleri açısından yapıldığı, ÇED gerektiren diğer yenilenebilir enerji tesisleri ve enerji iletim hatları açısından böyle bir kritere yer verilmediği; ülke-bölge düzeyindeki yatırımların Çevre Düzeni Planı kapsamında değerlendirilmesi gerektiği"* gerekçeleri ile "yürütmenin durdurulmasına itirazın reddine" karar verilmiştir.

Bu kapsamda Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 23.12.2021 tarihli kararı kararının gerekçeleri doğrultusunda ÇDP'nin "8.22. Enerji Üretim Alanları ve Enerji İletim Tesisleri" hükmü ÇED Yönetmeliği Ek-1 listesinde yer alan kriterler de gözetilerek yeniden düzenlenmiştir:

8.22. ENERJİ ÜRETİM ALANLARI VE ENERJİ İLETİM TESİSLERİ

8.22.1 5346 SAYILI YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARININ ELEKTRİK ENERJİSİ ÜRETİMİ AMAÇLI KULLANIMINA İLİŞKİN KANUNA UYGUN OLARAK YAPILMASI PLANLANAN YENİLENEBİLİR ENERJİ ÜRETİM TESİSLERİNDE, ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMUNDAN ALINACAK İZİN KAPSAMINDA, ÜLKE VE BÖLGE ÖLÇEĞİNDE YATIRIM KARARI NİTELİĞİ TAŞIYAN HİDROELEKTRİK SANTRALLERDE KURULU GÜCÜ 10 MW, RÜZGAR ENERJİ SANTRALLERİNDE TÜRBİN SAYISI 20 ADET VE ÜZERİNDE VEYA KURULU GÜCÜ 50 MW, BİYOKÜTLE ENERJİ SANTRALLERİNDE KURULU GÜCÜ 10 MW, JEOTERMAL ENERJİ SANTRALLERİNDE ISIL KAPASİTESİ 20 MW, GÜNEŞ ENERJİ

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
MEKÂNSAL PLANLAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

SANTRALLERİNDE PROJE ALANI 20 HEKTAR VEYA KURULU GÜCÜ 10 MW VE ÜZERİ TESİSLER İÇİN ÇEVRE DÜZENİ PLANINDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI ZORUNLUDUR. KURULU GÜCÜ BU DEĞERLERİN ALTINDAKİ PROJELERDE İMAR PLANI SÜREÇLERİ, BU PLANDA BELİRLENEN KRİTERLERE UYGUN OLARAK İLGİLİ İDARESİNCE SONUÇLANDIRILIR.

8.22.2. ÜLKE VE BÖLGE ÖLÇEĞİNDE YATIRIM KARARI NİTELİĞİ TAŞIMAYAN YENİLENEBİLİR ENERJİ ÜRETİM ALANLARININ YER SEÇİMİNDE ŞU KRİTERLERE UYULACAKTIR:

- 6831 SAYILI "ORMAN KANUNU" KAPSAMINDA KALAN ALANLARDAKİ YATIRIMLARIN GEREKLİ İZİNLER ALINARAK ÖNCELİKLİ OLARAK ORMAN NİTELİĞİNİ KAYBETMİŞ ALANLARDA GERÇEKLEŞTİRİLMESİ ESASTIR.
- TARIMSAL ÜRETİM AMAÇLI KORUNMASI ESAS OLAN 5403 SAYILI TOPRAK KORUMA VE ARAZİ KULLANIMI KANUNU KAPSAMINDA KALAN TARIM ARAZİLERİNDE YAPILACAK OLAN YATIRIMLARDA 5403 SAYILI KANUN HÜKÜMLERİ KAPSAMINDA "TARIM DIŞI AMAÇLA KULLANIM İZİNİ" NİN ALINMASI ZORUNLUDUR.
- ÇDP'DE DOĞAL VE EKOLOJİK YAPISI KORUNACAK ALAN, ÖNEMLİ DOĞA ALANI, PLAJ-KUMSAL, SAZLIK-BATAKLIK ALAN, JEOLJİK SAKINCALI ALAN, SULAK ALANLAR, SULAK ALAN KORUMA BÖLGELERİ, İÇME VE KULLANMA SUYU KORUMA KUŞAKLARI VE YABAN HAYATI KORUMA GELİŞTİRME SAHALARINDA KALAN ALANLARDA YAPILACAK UYGULAMALARDA İMAR PLANLARININ HAZIRLANMASI AŞAMASINDA, ÜNİVERSİTELERİN İLGİLİ BÖLÜMLERİNCE FAALİYETİN ÇEVREYE OLABİLECEK OLASI ETKİLERİNİN VE ALINACAK ÖNLEMLERİN AÇIKLANDIĞI EKOSİSTEM DEĞERLENDİRME RAPORU HAZIRLANMASI ZORUNLUDUR. EKOSİSTEM DEĞERLENDİRME RAPORU, PLANLAMA BÖLGESİNDEKİ ÜNİVERSİTELERİN İLGİLİ BÖLÜMLERİNCE YATIRIMA KONU ALANIN ÖZELLİKLERİNE GÖRE BELİRLENECEK UZMAN KİŞİLERCE HAZIRLANIR. BU ALANLARDA İLGİLİ MEVZUAT HÜKÜMLERİ VE EKOSİSTEM DEĞERLENDİRME RAPORU DOĞRULTUSUNDA UYGULAMA YAPILACAKTIR.
- İMAR PLANI AŞAMASINDA, JEOLJİK ETÜT RAPORUNA UYULACAKTIR.
- PLAN SINIRI İÇERİSİNDE BULUNAN KÜLTÜR VE TURİZM KORUMA VE GELİŞİM BÖLGESİ, ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGESİ, MİLLİ PARK, TABİAT PARKI, TABİATI KORUMA ALANI GİBİ ÖZEL KANUNLARA TABİ ALANLARDA İLGİLİ KANUN HÜKÜMLERİ ÇERÇEVESİNDE İLGİLİ KURUMLARDAN UYGUN GÖRÜŞ ALINACAKTIR.

8.22.3. DANIŞTAY İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU'NUN 15/06/2020 TARİHLİ VE E.2020/1449-K.2020/5369 SAYILI KARARI UYARINCA 15/06/2020 TARİHİNDEN ÖNCE İLGİLİ MEVZUATA UYGUN OLARAK İMAR PLANI ONAYLANMIŞ OLAN YENİLENEBİLİR ENERJİ ÜRETİM ALANLARINA İLİŞKİN İMAR PLANLARI GEÇERLİDİR. PROJEYE BAĞLI TEKNİK DEĞİŞİKLİK İHTİYACI OLMASI DURUMUNDA SÖZ KONUSU İMAR PLANLARINA İLİŞKİN DEĞİŞİKLİKLER İLGİLİ İDARESİNCE ONAYLANABİLİR.